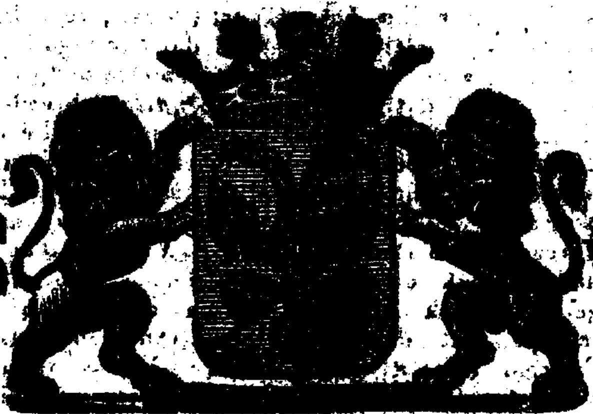
Aº. 1848. Nº. 20.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is ƒ 5 in de drie maanden.

ZATURDAG 29 JANUARI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot vijf regels, ƒ 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Ambtenhandel in Frankrijk.

In Frankrijk hebben de ministers openlijk moeten erkennen met openbare ambtenhandel te hebben laten drijven. Het is waar, zij hebben daarvan geen persoonlijk voordeel getrokken, maar zij hebben gezien en geduld, dat pensioneringen en benoemingen van ambtenaren als koopwaren behandeld werden. Zoo wij reden hebben ons over zulk eene handelwijze te verbazen, wij hebben dit nog meer, wanneer wij Frankrijks eersten minister, wiens persoonlijke eerlijkheid boven verdenking is, het feit, hetwelk hij zelf een »betreurenswaardig misbruik" noemt, op grond van langdurige gewoonte hooren verdedigen of althans verschoonen. Wij begrijpen de houding niet van eenen minister, die aan zijnen eigenen secretaris eene handeling heeft vrijgelaten, welke hij op de tribune met den naam van »betreurenswaardig misbruik" bestempelt en die zijne verantwoordelijkheid niet anders weet te dekken dan door zich op voorgangers te beroepen, die gelijk misbruik toelieten [illegible].

Het gedrag van den heer GUIZOT verraadt in onze oogen even veel zwakheid als zijne verdediging hem weinig verschoont. Hoewel beseffende dat bij de pensionering en bij de benoeming persoonlijk belang geheel buiten het spel behooren gelaten te worden, daar dit voor het algemeen belang, tot welks vervulling de ambten moeten strekken, wijken moet; gevoelende dat eene andere wijze van handelen laakbaar en een misbruik is, heeft hij echter de kracht niet aan de verleiding te wederstaan, om aldus eenen aanhanger in de Kamer der Gedeputeerden voor zijne volgzaamheid te beloonen of eenen tegenstander tot het verlaten der oppositie te bewegen. Hij gedoogt wat hij niet goedkeuren kan en maakt het ministeriëel kabinet tot de beurs, waar men in ambtenhandel drijft.

Wij hebben dikwijls hier te lande beginsels zien miskennen, en hebben meermalen op de nadeelige gevolgen daarvan gewezen. Wij kunnen nu uit het voorbeeld van Frankrijk hetzelfde leeren. Het is het wantrouwen op de kracht van beginsels, hetwelk het regeren in een jagen naar eene bloot numerieke meerderheid doet ontaarden, hetwelk de zaken uit het oog verliest, om enkel personen te winnen en die nu ook alle middelen heilig acht om tot dat doel te geraken. Wanneer het Fransche ministerie met de bekwaamheid, welke men het niet ontzeggen kan, ook den moed had zich aan het hoofd der partij van vooruitgang te plaatsen; wanneer het aan de nuttige denkbeelden, welke zich in de laatste jaren op vele punten gevormd hebben, ontwikkeling en praktische werking verschafte; wanneer het beginsels, niet personen volgde; het zou op een vast en duurzaam bestuur kunnen rekenen; maar het jaagt eene hersenschim na, wanneer het meent, dat dit immer het gevolg kan wezen van het winnen van personen door aan de wenschen hunner eerzucht te voldoen. In plaats van dien hartstogt te stillen, wordt hij aldus meer en meer aangevuurd en een ministerie, hetwelk eenmaal zich daarin heeft begeven, heeft zich in een maalstroom van moeijelijkheden geworpen, welker einde niet te overzien is.

De president van [illegible] ministerraad heeft zich ter zijner verschooning op zijne voorgangers beroepen, onder welke gelijke misbruiken hebben plaats gehad. Alsof zoo iets helpen kon, alsof de misbruiken door anderen gepleegd immer de onze konden verschoonen. De heeren MOLÉ, PASSY, D'ARGOUT hebben echter die smet aan de ministeriën, waarvan zij leden geweest zijn, vreemd verklaard. Het beroep op de langdurigheid der gewoonte was een slecht gekozen middel van verdediging en moest de publieke opinie te levendiger treffen, als hare organen zich meermalen tegen dat winnen van stemmen van gedeputeerden door het verkoopen van posten verklaard hadden. Jaren lang hebben de regtsbladen, wanneer zoo iets bij de regterlijke magt had plaats gehad of wanneer zij wisten dat daartoe het plan beraamd was, hunne stem daartegen verheven. Zoo deden anderen bij andere takken van regering.

De beste verdediging, welke GUIZOT's ministerie doen kon, was niet enkel te beloven het middel niet meer te zullen bezigen, maar te pogen het door strafbepalingen voor het vervolg onmogelijk te maken. Dit heeft het gedaan: het heeft daaromtrent een wetsontwerp aangeboden, maar ook", anneer het Fransche ministerie, gelijk wij weten dat in andere landen maar al te veel gebeurt, zich bij bloote beloften had willen bepalen, de Kamer zou desniettemin de zaak ter harte genomen hebben; want terstond heeft een harer leden, de procureur-generaal bij het hof van cassatie, DUPIN, gebruik gemaakt van de bevoegdheid om het initiatief te nemen. In dien ijver kon men zien met geene Nederlandsche Staten-Generaal te doen te hebben. Deze zouden met ootmoedigen eerbied in de belofte berust en een ontwerp van wet als eene onschatbare »weldaad" van de kroon te gemoet gezien hebben. In Frankrijk wil men meer dan woorden; men wil handelingen.

Buitenlandsche berigten.

ITALIE.

Rome, 15 *jan*. Het officiële *Diario* van heden bevat de volgende opmerkelijke verklaring:

»In het niet-officiële blad *Notizie del Giorno* van den 13den ll. hebben wij met bevreemding onder het hoofd »Rusland" een artikel gelezen, in hetwelk het heet, dat de Keizer van Rusland den graaf von Bludow, om hem zijne tevredenheid over den goeden uitslag der onderhandelingen met den Heiligen Stoel te betuigen, met de orde van St. Anna had begiftigd. Wij weten niet uit welke bron dit berigt afkomstig is. Zooveel echter kunnen wij verklaren, dat bijna al de Fransche en Italiaansche dagbladen er geen geloof aan hebben geslagen en den, zoo als sommige bladen ter meerdere bevestiging aanvoerden, *eigenhandigen* brief des Keizers, voor verdicht hebben gehouden. Sommige dagbladen konden het niet rijmen, dat Z. M. de Keizer den 17den december aan zijnen gevolmagtigden minister eene ridderorde zou gegeven hebben, voor den gelukkigen afloop van de katholijke kerken-aangelegenheden van Rusland, terwijl de Heilige Vader dienzelfden dag in zijne allocutie verklaarde, dat die onderhandelingen tot niets geleid hadden. De door Z. H. gesprokene woorden waren, zoo als men weet, de volgende: (hierop volgt de bekende zinsnede uit de allocutie). Uit deze woorden blijkt ten duidelijkste dat die Fransche en Italiaansche bladen volkomen gelijk hadden, welke de juistheid van het bovenvermelde berigt betwijfelden, ja voor valsch verklaarden, en de dwaling van de *Notizie del Giorno* die het berigt zoo ligtvaardig overnam."

DUITSCHLAND.

Stuttgart, 22 *jan*. In de troonrede, met welke onze Koning de Standen geopend heeft, komt, onder anderen, ook de volgende zinsnede voor, over de vrijheid van drukpers:

»Mijne overtuiging dat de tegenwoordige toestand »der drukpers voor tijdschriften en dagbladen in »Duitschland niet meer voldoet, zoowel aan de regtmatige verwachtingen der regeringen, als aan de »behoeften der natie, heeft mij aanleiding gegeven, »aan den bondsdag daaromtrent mijn stellig gevoelen »kenbaar te maken en er op aan te dringen, dat »eene voor alle bondsstaten verbindende drukperswet »de vrijheid der drukpers uitspreke onder het »ding eener strafwet tegen misbruik en overtreding »dezer wet."

Het schijnt dus, dat de vrijheid van drukpers ook bij onze Duitsche regeringen (Baden, Beijeren, Wurtemberg) allengs veld winne. Alleen de Groot-Hertog van Luxemburg wil in zijn hertogdommetje de censuur nog scherper maken. Trouwens, hoe zou de regering van den Groot-Hertog van Luxemburg der vrijheid van drukpers toegenegen kunnen zijn, wanneer de regering van den Koning der Ne-

derlanden haar zoo vijandig is? En de Groot-Hertog van Luxemburg, is immers, zoowel als de Koning der Nederlanden, een vorst, die niet alleen *regeert* maar ook *bestuurt*? niet een Koning die *niets*, maar een Koning die *alles* doet?

HONGARIJE.

Presburg, 18 *jan*. De handelingen van den Hongaarschen Rijksdag gelijken eenigzins naar die welke over en weder over de vrijheid der Duitsche pers gehouden werden. De regtsvraag is over het geheel zeer eenvoudig; over de nuttigheid der meeste hervormingen zijn allen het eens; desniettemin laten de Rijksraden in het algemeen weinig andere gedenkteekenen van zich achter, dan eenige stapels papier. Nu eens is het de onbuigzaamheid der ultra-conservative Magnaten, dan weder de tegenstand der regering, op welke de verwachtingen van de partij des vooruitgangs schipbreuk lijden. Hoe krachtig ook de oppositie ditmaal hare stem verhief, legt evenwel de Magnaten-tafel haar menig struikelblok in den weg Het is eene zonderlinge vergadering, die Kamer van Magnaten! Geenerlei instructie bindt hare leden, gelijk die der Standen-tafel, en derhalve laten zich ook bij haar vele stemmen met grootere vrijmoedigheid hooren; doch aan den anderen kant werken zich ook de bureaukratische partij en de hoogadelijke mannen van stilstand, in weerwil van het verschil hunner inzigten, maar al te dikwerf over en weder in de hand. Zoo kon men ook ten opzigte der belastingquaestie, de handelingen der Magnaten niet geheel zonder zorg te gemoet zien. Zij vingen den 12den dezer maand aan met het voorlezen van de boodschap der Standen, die aandringen dat de adel haar deel zal dragen in de domesticale belasting (tot bestrijding der comitaats-uitgaven) en in eene op te rigten landskas (tot bestrijding der algemeene landsbehoeften). Graaf *Szechenyi* opende de discussie met de motie, dat men zou overgaan tot eene algemeene belastingpligtigheid en tot het benoemen eener commissie om hierover nadere voorstellen te doen. Hoe hardnekkig nu ook vele Magnaten op hunnen vrijdom van belastingen »ten eeuwigen dage" als op het palladium hunner vrijheid staan, zoo schaamden zij zich toch, ten aanhoore van het gansche land hunne stemmen daaraan openlijk te geven. Eenigen deden derhalve het voorstel, het ontwerp der standen »in beginsel" aan te nemen; anderen wilden dat het deelnemen aan de domesticale belasting zou verworpen worden, anderen eindelijk wilden dat de adel ook in de oorlogsbelasting mede zou dragen. Na lange en hevige debatten maakte ten laatste den 17den het voorstel van den Palatijn een einde aan de quaestie. Hij stelde voor, tot beslechting der uiteenloopende gevoelens, de boodschap van den Standen-tafel in het algemeen aan te nemen, doch terzelfder tijd eene commissie te benoemen, die beide deelen zou ter toetse brengen en omwerken. Dit voorstel werd terstond door de Kamer eenparig bij acclamatie aangenomen. Er zal dus nu eene nieuwe discussie ontstaan, of de Magnaten slechts in ééne der beide belastingen, en in welke zij zullen deelnemen.

Volgens de laatste opgave der deuren, — d. i. der belastingpligtige perceelen —, telt Pesth 65.000 inwoners; Debreczin 50,000; Maria Theresiapol 40,000; Szegedin 35,000; Ofen 34,000 en Presburg 32,000 inwoners.

ENGELAND.

Volgens eene officiële statistieke opgave, door de zorg van den kapitein *Willes* vervaardigd, is het aantal manufactuur-fabrijken, tegenwoordig in Manchester in werking, 204, waarvoor er 109 gedurende den geheele dag werken, 30 eveneens, maar met een kleiner aantal werklieden, 51 gedurende een geringer aantal uren; in 14 manufactuur-fabrijken zijn de werkzaamheden geschorst. Van de 44,255 werklieden arbeiden er 31,773 gedurende den geheelen dag, 5060 gedurende een kleiner aantal uren, terwijl 7422 van werk ontbloot zijn.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 *jan*. Hetgeen deze hoofdstad heden voornamelijk bezig houdt, zijn de gebeurtenissen in Sicilië. Het *Journal des Débats* bevestigt heden morgen, met eenige verzachting, hetgeen de Marseillerbladen gisteren daaromtrent gemeld hadden. Dat men niets met zekerheid weet en dat daardoor, te Napels zelf, duizenderlei geruchten, het een al erger dan het ander rond liepen, wijt het *Journal* aan de daar nog ongelukkiglijk heerschende gouvernements gewoonte om niets publiek te maken. In het relaas, hetwelk ons ministeriële blad geeft, spreekt het van burgen uit Monreale, welke de stedelingen te hulp gekomen, doch voor het oogenblik door de troepen uit Palermo gejaagd waren; men vreesde nogtans, voegt hetzelfde blad er bij, dat des anderen daags de bergbewoners naar de stad zouden afkomen. Des avonds van den 12den, is Palermo geïllumineerd geweest, en men heeft overal alle hoeken der straten eene proclamatie aangeplakt, waarbij ten strengste verboden wordt zich aan de goederen te vergrijpen. Deze proclamatien werden door monniken bewaakt en tegen afscheuring beveiligd. Voorts meldt het *Journal*, dat den 14den de Koning, in persoon, ofschoon ongesteld, van 8 ure 's morgens tot 4 ure 's middags aan de haven gebleven is, om over het inschepen der 10 battaillons, elk van 600 man, en van 6 batterijen artillerie het oog te houden. Andere troepen zijn naar Foggia gezonden. Ten slotte verklaart het *Journal* zich tegen deze bewegingen, welke het afkeurt, meer, zegt het, in het belang der vrijheid dan in dat der regeringen.

Sommige der door anderen vermelde berigten zeggen voorts, dat de graaf *d'Aquila*, broeder des Konings, zich aan het hoofd der naar Sicilië gezonden expeditie bevindt. Een brief in den *Nouvelliste* beweert, dat het volk de constitutie van 1812 vordert als ook de vereeniging (*l'aggrégation*) met de Vereenigde Staten van Italië [Volgens dien brief hadden ook de meeste te Palermo wonende Engelschen zich op een Britsch oorlogschip ingescheept, dat den dag zelven van den opstand te Palermo was aangekomen. Te Napels verzekerde men, dat de hertog *van Serra Capriola*, de minister die staatsvereenigingen wil, stellig in ongenade vervallen was. De Koning, zegt de brief, ongetwijfeld zijne verstandige voorstellingen moede, had hem, zeide men, met eene zending naar Rome belast, en te Rome aangekomen, had de hertog bevel ontvangen niet naar Napels terug te keeren.

Eindelijk behelst een naschrift, heden avond door het blad *la Patrie* geplaatst, dat het gerucht zich te Parijs verspreid had, dat de Koning van Napels gedwongen was geweest, aan boord van het Britsch eskader te vlugten. Zoodra namelijk de troepen, die te Napels de bevolking in bedwang hielden, vertrokken waren, was er een opstand uitgebarsten. Daar intusschen zulk eene gevolgtrekking maar al te gemakkelijk uit het gebeurde kan afgeleid worden, zullen nadere berigten ons moeten toonen, of men eene onderstalling niet tot eene tijding gemaakt heeft.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 26 *jan*. Heden werd in het Odéon alhier, onder voorzitting van den heer graaf *van Rechteren*, eene algemeene vergadering gehouden van de deelhebbers in de Overijsselsche spoorweg-maatschappij. Er waren vertegenwoordigd 5060 aandeelen, uitbrengende 588 stemmen. Aan de orde van den dag was het uitbrengen van het rapport der commissie, benoemd in de algemeene vergadering van 2 december ll., en de benoeming van een lid van den raad van administratie in de plaats van den heer *W. Willink Jr.*, welke had bedankt. De commissie bragt haar rapport uit bij monde van den heer mr. *A. C. Cosman*, waaruit hoofdzakelijk bleek, dat de commissie in eene op 20 december ll. gehouden vergadering van den raad van administratie verklaard had, na het besluit van de algemeene vergadering van 2 dec. ll. geen ander voorstel te kunnen doen, dan de aanwezige gelden te verdeelen en van het gouvernement de teruggave te vorderen van de gedeponeerde ƒ 300,000; dat echter van wege den raad plannen waren geopperd, die men nog eerst moest beproeven te verwezenlijken, ten einde zoo veel mogelijk de maatschappij in stand te houden; dat de commissie, ofschoon vreezende, dat geen der voorgestelde plannen tot stand zou kunnen komen, echter had gemeend, dat niet dadelijk te moeten verwerpen, en den raad had verzocht, het noodige onderzoek te doen, welk der voorstellen welligt zou kunnen verwezenlijkt worden; dat in eene raadsvergadering, gehouden op 25 dezer, de commissie definitief vernomen had, wat haar reeds vroeger voorloopig was medegedeeld, dat namelijk geen der plannen tot stand zoude kunnen komen; dat haar alsnog ook is berigt [illegible] de minister van binnenlandsche zaken, op eene deswege gedane aanvrage van den raad van administratie had te kennen gegeven, dat de gedeponeerde ƒ 600,000 bij het vervallen der concessie niet aan de maatschappij konden worden teruggegeven; dat men dus nu tot het oorspronkelijk denkbeeld om te liquideren en de gelden onder de aandeelhouders te verdeelen moest terugkeeren, doch dat uit den aard der zaak daartoe niet vóór den 12den april kon worden overgegaan, weshalve de commissie, na overleg met den raad, gemeend had geen bepaald voorstel deswege aan deze vergadering te moeten doen, maar alleen te moeten voorstellen om eene nadere algemeene vergadering in den beginne van april aanstaande, immers vóór 12 april, te houden, waarin de raad een plan van liquidatie zou gereed maken, en eene commissie zou worden benoemd, om dat plan te onderzoeken en de liquidatie-rekening [illegible] en na accoord-bevinding goed te keuren.

Daar tegen dit rapport geene bedenkingen werden geopperd, stelde nu de voorzitter het volgende drietal voor, dat door den raad van administratie volgens de statuten was opgemaakt, opdat de vergadering daaruit een nieuw lid van den raad van administratie in plaats van den heer *W. Willink Jr.* zou kiezen, bestaande dat drietal uit de heeren mr. *A. C. Cosman*, *M. Westendorp*, en *M. Lehren*. De heeren *Cosman* en *Lehren* verklaarden hierop, voor deze betrekking liever niet in aanmerking te willen komen, waarop door de vergadering dadelijk de heer *M. Westendorp* tot lid van den raad van administratie werd gekozen.

Eindelijk werd nog, op voorstel van den heer mr. *S. P. Lipman*, besloten om de commissie in de algemeene vergadering van 2 december jl. aangesteld, welke door de benoeming van den heer *Westendorp*, tot lid van den raad onvoltallig was geworden, aan te vullen. Tot lid dezer commissie werd alstoen benoemd de heer *Wurfbain*, waarna de vergadering door den voorzitter werd gesloten. (*Hand*)

's Gravenhage, 25 *jan*. Uit het thans alhier in het licht verschenen *Jaarboekje voor het koningrijk der Nederlanden*, jaargang 1848, blijkt, dat *de bevolking* van het rijk op 1 januarij 1847 bedroeg 3,062,223 zielen, als: in Noord-Braband 403,698 zielen, Gelderland 373 383, Zuid-Holland 566,257, Noord-Holland 468 006, Zeeland 159,443, Utrecht 154 537, Vriesland 247,467, Overijssel 212 538, Groningen 190,71[illegible] Drenthe 82,667 en Limburg 203,058.

Gedurende 1846 zijn in Nederland *gebo*[illegible] 100702 kinderen, waarvan 95434 wettige en 52[illegible] onechte, als: in Noord-Braband: 10529 wettige [illegible] 330 onechte; — in Gelderland: 10349 *w.* en 484 *o.*; — in Zuid-Holland: 19791 *w.* en 1435 *o.*; — in Noord-Holland: 16861 *w.* en 1267 *o.*; — in Zeeland: 6149 *w.* en 383 *o.*; — in Utrecht: 4663 *w.* en 295 *o.*; — in Vriesland: 7246 *w.* en 237 *o.*; — in Overijssel 6252 *w.* en 226 *o.*; — in Groningen 5672 *w.* en 324 *o.*; — in Drenthe 2308 *w.* en 84 *o.*; — en in Limburg 5614 *w* en 203 *o.*

Het getal geboorten heeft in 1846 in de steden bedragen 38021, als 34802 wettige en 3219 onechte, 19533 van het mannelijke en 18488 van het vrouwelijke geslacht; en ten platten lande 62681, als 60632 wettige en 2049 onechte, 32285 van het mannelijke en 30396 van het vrouwelijke geslacht.

De geboorten in het algemeen hebben bedragen in januari 10048, februari 9792, maart 10279, april 8999, mei 8096, juni 7068, juli 7219, augustus 7719, september 7801, october 7924, november 7652 en december 8105.

In 1846 zijn in Nederland *overleden* 91930 personen, als: 36949 in de steden en 54981 ten platten lande. Van deze overledenen waren er 47243 van het mannelijke en 44687 van het vrouwelijke geslacht. Het getal overledenen heeft bedragen: in Noord-Braband 9378, Gelderland 8949, Zuid-Holland 1984[illegible] Noord-Holland 17903, Zeeland 6679, Utrecht 452[illegible] Vriesland 6700, Overijssel 5823, Groningen 4906, Drenthe 2393 en Limburg 4831. Onder de sterfgevallen zijn begrepen 4738 doodgeborenen, als 267[illegible] van het mannelijk en 2061 van het vrouwelijk geslacht.

Het bedrag der sterfgevallen is geweest als volgt: in januari 1846 7013, februarij 6328, maart 7154, april 6709, mei 6644, juni 6441, juli 6647, augustus 9054, september 9125, october 9145, november 8492 en december 9178.

Het verschil tusschen de geboorten en de sterfgevallen heeft bedragen als volgt: in Noord-Braband *meer* geboren dan overleden 1481, Gelderland 1884, Zuid-Holland 1384, Noord-Holland 225, Utrecht 432, Vriesland 783, Overijssel 655, Groningen 1090 en Limburg 986. *Meer* overleden dan geboren zijn in Zeeland 147 en in Drenthe 1. In het geheel 8772 *meer* geboren dan overleden.

In 1846 zijn 20633 *huwelijken* gesloten, als 2039 in Noord-Braband, 2233 Gelderland, 3907 Zuid-Holland, 3939 Noord-Holland, 1247 Zeeland, 926 Utrecht, 1759 Vriesland, 1455 Overijssel, 1461 Groningen, 509 Drenthe en 1158 Limburg.

In 1846 heeft het getal *echtscheidingen* beloopen 67, als Noord-Braband 1, Zuid-Holland 14; Noord-Holland 39, Zeeland 5, Utrecht 1, Vriesland 5, Overijssel 1 en Drenthe 1.

Onder de overledenen in 1846 bevonden zich 470 personen van 90 jaren en daarboven.

Uit al deze en meerdere staten worden in het *Jaarboekje* de volgende uitkomsten getrokken:

1o. Het algemeen bedrag der geboorten beliep 100702, waaronder 51818 van het m. g. en 4888[illegible] van het v. g., zijnde in verhouding tot de bevolking als 1 tot 30,3.

2o. de onechte geboorten hebben bedragen 5268, waaronder 2670 van het m. g. en 2598 van het v. g., zijnde ruim 1/20 van de geboorten in het algemeen.

3o. Het aantal sterfgevallen beliep 91930, waaronder 47243 van het m. g. en 44687 van het v. g.; zijnde in verhouding tot de bevolking als 1 tot 33,2.

4o. Het aantal doodgeboren of als levenloos aangegeven kinderen beliep 4738, waaronder 2677 van het m. g. en 2061 van het v. g.

5o. De bevolking des rijks is, door het meerder aantal geboorten dan sterfgevallen, slechts met 8772 zielen vermeerderd.

6o. Het aantal huwelijken bedroeg 20633, zijnde het $\frac{1}{148}$ der bevolking.

7o. Bij de wettige geboorten was de verhouding der jongens tot de meisjes als 1000 tot 942. Bij de onechte daarentegen als 1000 tot 940.

8o. De verhouding van het aantal huwelijken tot dat der wettige geboorten was als 1 tot 4,6.

9o. Bij de sterfgevallen was de verhouding van het mannelijke tot het vrouwelijke geslacht als 1000 tot 946.

10o. Ten aanzien der geboorten vertoonden de provinciën Zeeland, Noord- en Zuid-Holland wederom de gunstigste, doch tevens ten aanzien der sterfte de ongunstigste verhoudingen.

11o. De provinciën Limburg en Noord-Braband hebben de ongunstigste verhouding voor de geboorten, en gelijktijdig de gunstigste voor de sterfte opgeleverd.

12o. Het grootste aantal onechte geboorten in verhouding tot de geboorte in het algemeen, heeft in Zuid- en Noord-Holland plaats gehad.

13o. Noord-Holland heeft het grootste, en Noord-Braband het kleinste aantal huwelijken, in betrekking tot de bevolking opgeleverd.

Voorts blijkt, dat, terwijl de geboorten weder- om het maximum in de maand februarij en het minimum in julij vertoond hebben, er daartegen in de sterfte gedurende de vier laatste maanden van het jaar eene belangrijke afwijking van den gewonen regel heeft plaats gehad, waartoe de aanzienlijke sterfte, gedurende die maanden geheerscht hebbende, aanleiding gegeven heeft.

Bij vergelijking der algemeene sterfte over 1846, ten bedrage van 91930 zielen met de gemiddelde over de drie voorafgaande jaren, ten bedrage van 75592 zielen, vindt men, dat de eerste de laatste overtroffen heeft met het aanzienlijk aantal van 16338 zielen, waardoor dan ook de bevolking des rijks slechts eene geringe vermeerdering over 1846 heeft kunnen ondergaan.

Gedurende het jaar 1832 was de sterfte over het rijk (met uitzondering van Limburg), ten gevolge der destijds heerschende cholera-ziekte tot op 71266 zielen gekomen. Over 1846 bedroeg zij, insgelijks met uitzondering van gemeld hertogdom, 87099. De buitengewone sterfte gedurende dat laatste jaar was alzoo aanzienlijker dan die, welke de cholera-ziekte veroorzaakt had. Met uitzondering der kinderen beneden het jaar, en van die tusschen 5 en 10 jaren, zoo mede van zeer hoog bejaarde personen, hebben alle overige levenstijdperken in meerdere of mindere mate hun aandeel tot die buitengewone sterfte geleverd. Het jaar 1846 mag dus, om bekende oorzaken ten aanzien der sterfte, als een der ongunstigste beschouwd worden.

Zwolle, 25 *jan.* Men schrijft het navolgende zorgwekkend berigt aan de *Provinciale Groninger Courant* uit Buitenpost, onder dagteekening van 23 januarij.

»Met leedwezen is bij *zeker* onderzoek gebleken, dat de [illegible] en bij den veehouder zoo schadelijke [illegible] onder het vee in onze [illegible] in het dorp [illegible], zich heeft geopenbaard in een stal van niet minder dan 35 stuks hoornvee. Twee zijn bereids daaraan overleden. De verdere gevolgen ziet men met groote belangstelling te gemoet."

Onlangs zijn de plaatselijke besturen in de provincie Groningen, bij circulaire van heeren Gedeputeerden Staten, nadrukkelijk gewezen op de gevallen, die vooral in de provinciën Vriesland en Overijssel plaats hebben, en ernstig uitgenoodigd, om voor de stipte handhaving der plaatselijke keuren op den invoer van vee van buiten deze provincie met de meeste naauwgezetheid te waken.

Arnhem, 28 *jan.* De *Kölnische Zeitung* meldt thans, dat het door haar uit andere bladen overgenomen berigt, van eene patriotische circulaire die door de Pruissische regering zou genomen zijn, en waarbij, op straffe van verlies van burgerregten, gevangenis, boete enz., verboden werd, een logement, een [illegible] te [illegible] waardigheid der landstaal in strijd was, — geheel en al verzonnen is. Men zal dus nu voortaan weder vrijelijk in Pruissen mogen zeggen »dat men uit *logeren gaat*," zonder eenigzins voor geregtelijke vervolging beducht te zijn.

Batavia, [illegible] *nov.* Omtrent de op den 16den dezer te Batavia waargenomen aardbeving zijn ons van onderscheiden kanten berigten toegezonden. Men houdt het er voor dat deze aardbeving, na die van october 1834, de sterkste is, welke in de laatste 30 jaren te Batavia is gevoeld. Belangrijke schade is hierdoor echter niet veroorzaakt, in eenige gouvernements-gebouwen zijn de in 1834 ontstane scheuren op nieuw voorgekomen; terwijl ook de muren van onderscheiden particuliere gebouwen zijn gescheurd.

Van wege het plaatselijk bestuur van Batavia is ons onder anderen de opmerkelijke bijzonderheid medegedeeld, dat de toren van het stadhuis door de schokken schijnt geleden te hebben, vermits dezelve eene eenigzins schuinsche rigting heeft aangenomen; terwijl [illegible] het beeld, staande op het ijzeren kruis van gemeld gebouw, geheel is omgekeerd en het kruis zelf naar de linkerzijde overhelt.

Sommigen vermeenen op den vorengenoemden dag drie schuddingen te hebben waargenomen, een derzelve moet echter van weinig aanbelang geweest zijn, terwijl men algemeen slechts twee schokken heeft opgemerkt.

Van de ontvangen berigten kunnen wij alleen het volgende in deszelfs geheel hier mededeelen, zijnde [illegible] tot dat einde door den heer *van den* [illegible] bij-nacht, kommandant van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indië en inspecteur der marine afgestaan.

»Gedurende de aardbeving, die in den voormiddag van den 16den dezer plaats had, bevond de Schout-bij-nacht zich juist bij de directie van den tijdbal waar de navolgende observatiën aan de astronomische klokken genomen zijn.

»De eerste [illegible] had plaats ten 10 ure 18 minuten, zijnde eene [illegible] op en neder, welke ongeveer 8 seconden aanhield, ten gevolge waarvan de klok van *Hohwie* no. 12, die op eenen bij den grond rijzend voetstuk staat, 2,5 seconde versnelde, terwijl de klok van *Knebel* no. [illegible] langzamerhand vertraagde en drie minuten later stopte.

»Ten 10 ure 25 minuten had de tweede schok plaats, welke 12 seconden aanhield, in de rigting van het oosten naar het westen, heviger dan de eerste; deze had geen invloed op de klok van *Hohwie*, die oost en west staat, terwijl ook die van *Knebel*, welke toen reeds weder aan den gang was gebragt, niet gestopt is.

»In den stand of de beweging der rivier werd niets bijzonders opgemerkt.

»Op het eiland Onrust zijn de beide schokken ten 10 ure 16 minuten en ten 10 ure 25 minuten waargenomen, ongeveer 4 seconden aanhoudende: de tweede was ook daar aanmerkelijk heviger; derzelver rigting was ongeveer van O. Z. O. tot W. N. W. De barometer wees 761,4 strepen, thermometer 26,5 graad Celsius, er woei eene flaauwe koelte van het Z. W. Het is opmerkelijk, dat, hoewel de tweede schok gelijktijdig te Onrust en bij den tijdbal plaats greep, de eerste echter op de eerstgenoemde plaats 2 minuten vroeger is waargenomen.

»Particuliere tijdingen van Buitenzorg melden, dat de aardbeving aldaar omstreeks ten 10 ure 30 minuten plaats vond, en drie hevige schokken zijn waargenomen, welke elkander met tusschenruimten van 5 à 10 minuten opvolgden, zonder andere schade te berokkenen dan dat eenige pilaren gescheurd zijn.

»Te Legok Njenang, aan de zuidzijde van den Goenong Gedeh, was de aardbeving zeer hevig; des morgens zijn aldaar drie zware schokken waargenomen en gedurende den geheelen dag minder hevige vooral des avonds omstreeks 5 ure."

Batavia, 23 *nov.* De aardbeving welke op den 16den dezer te Batavia is waargenomen, zoo als in de *Javasche Courant* van den 20sten dezer is vermeld, heeft zich ook op denzelfden tijd, in meerdere of mindere hevigheid, op andere plaatsen doen gevoelen.

Te Buitenzorg heeft zij geene schade van eenig belang toegebragt.

In het meest oostelijk gedeelte der Preanger Regentschappen, en vooral in de residentie Cheribon zijn de schokken zeer hevig geweest, en hebben in laatstgenoemde residentie belangrijke schade aangerigt; dezelve zijn tot in de residentiën Banjoemaas, Kadoe, Samarang en Rembang gevoeld, in de residentie Tagal is daardoor nog eenige doch niet belangrijke schade geleden, door het scheuren der muren van eenige gebouwen.

In de residentie Cheribon is de aardschudding het eerst gevoeld, ongeveer 15 minuten voor *elf* ure; de eerste schok was reeds vrij hevig en werd spoedig door eene ligtere gevolgd, doch 5 minuten na *elf* ure ontstond eene zoo hevige aardschudding, dat slechts weinige gebouwen tegen derzelver werking bestand waren. Sedert werden tot middernacht nog 13 schokken waargenomen, onder welke drie van vrij hevigen aard; de eerste schudding duurde naar gissing ongeveer 30 seconden, doch de derde duurde juist 61 seconden: het plein voor het residentie-kantoor was in een oogenblik opgevuld met al de in de nabij gelegen huizen aanwezige personen, en duidelijk werd door een ieder eene golvende beweging der aarde opgemerkt, welke zoo hevig was, dat velen zich naauwelijks staande konden houden; de rigting der bewegingen was gestadig van het zuid-oosten naar het noord-westen; zeebevingen zijn niet waargenomen.

Van af middernacht tot 6 ure [illegible] 17den dezer, werd niet als [illegible] gevoeld, doch op den 17den, des ochtends ten 6 ure, zijn de bevingen weder met vernieuwde kracht begonnen, in die mate dat ten 10 ure voor den middag reeds 9 schuddingen hadden plaats gehad, van welke eene die 31 seconden duurde.

De gevolgen van dit onheil zijn treurig. Ter hoofdplaats Cheribon zijn *al* de lands gebouwen (met uitzondering der pakhuizen) en meer dan 200 particuliere steenen woningen, zonder onderscheid, allen zwaar beschadigd en meestal onbewoonbaar; ten gevolge van hetwelk gedurende den nacht niemand in zijn huis heeft durven blijven, en allen op de pleinen in de stad, of in de tuinen der woningen, den nacht hebben doorgebragt, eene Chinesche woning in de stad is ingestort, een persoon bij het afvallen van dakpannen is gedood en zes anderen gekwetst.

Te Palimanang is de kommandants woning zoo zwaar beschadigd, dat het hetwelk oogenblik dreigt in te storten, de bijgebouwen zijn bij de 3de schok ingestort, bij hetwelk twee paarden van den kommandant gedood werden en een groot gedeelte van zijn ameublement vernield, of zwaar beschadigd is, — al de steenen gebouwen in het fort zijn zwaar beschadigd en onbewoonbaar, de officieren en de bezetting hebben den nacht op de borstwering gepasseerd; — een inlandsch soldaat is bij het omvallen van eenen muur zwaar gekwetst en twee inlandsche vrouwen zijn bij die gelegenheid mede zwaar gewond; ook het hospitaal en de woning van den officier van gezondheid *Thonard* hebben veel geleden; de ziekenzaal der manschappen en die der officieren, zoomede de woning der officieren van gezondheid van de 3de klasse, welke van hout zijn zamengesteld, hebben geene schade van eenig belang bekomen.

Op de twee nabij Palimanang gelegen suikerfabrieken *Ardjowinangon* en *Glagamidan* is het droevig gesteld; van eerstgenoemde is niets als een gedeelte van het molengebouw blijven staan; doch het woonhuis, het kookgebouw en de suikerpakhuizen zijn allen ingestort; de administrateur, de heer *Colenbrander*, heeft even tijd gehad zich met vrouw en kind te redden; bij het instorten der pakhuizen is een man onder het puin begraven en 17 werklieden gewond. Op de fabriek *Glagamidan* is het woonhuis ingestort en zijn de fabriekgebouwen zwaar beschadigd; ook hier heeft de administrateur, de heer *Simon*, zich met de zijnen in tijds kunnen redden; doch, volgens opgave, zouden 6 werklieden den dood onder het puin gevonden hebben.

Al de gebouwen, behoorende tot het gewezen rijstpelmolen-etablissement te Dana-Radja, benevens de opzieners-woning, zijn ingestort.

De kontroleurs-woning te Radja-Galoe heeft veel geleden; gelukkig zijn de bewoners er zonder letsel uitgekomen.

Het groot indigo-kookhuis te Pamankiran is ingestort en dat te Radja-Galoe stond op het invallen.

Meest al de poststations zijn zwaar beschadigd, vele steenen wachthuisjes langs de wegen zijn ingestort; zelfs steenen mijl-palen langs den grooten weg zijn omgevallen.

Te Indramaijoe zijn bij de drie eerste schokken, het adsistent-residentshuis, de kommandants woning en het fort, zoomede al de steenen huizen van de Europesche ingezetenen zwaar beschadigd en onbewoonbaar geworden: 10 steenen huizen, aan Chinezen behoorende, zijn geheel of gedeeltelijk ingestort, zoomede twee der padiepakhuizen van den heer *Burger* en drie steenen passerloodsen. Op onderscheidene plaatsen is de grond gescheurd en zijn de openingen van een tot twee voeten wijd, uit welke zand en modderig water in groote hoeveelheid opborrelt; bij het instorten van een der huizen te Indramaijoe is eene vrouw gedood en zijn twee kinderen gekwetst.

De gouvernements pakhuizen, zoo ter hoofdplaats Cheribon als te Indramaijoe, welke geheel uit hout zijn te zamengesteld, hebben niet geleden.

Te Koeningan heeft alleen de regentswoning een weinig geleden. — Het westelijk gedeelte van het regentschap Madja Lengka schijnt mede weinig geleden te hebben; althans de schaden aan de regentswoning aldaar en aan de suikerfabriek van den heer *Leijssius* te Kadipattan zijn onbeduidend.

Ook in het regentschap Galoe, en in het oostelijk gedeelte van het regentschap Cheribon is geene schade van belang geleden.

Ofschoon de aardschudding door de geheele residentie Cheribon gevoeld is, bepalen de verwoestingen zich tot het noordelijk en het westelijk gedeelte van het regentschap Cheribon; tot het oostelijk en noordelijk gedeelte van het regentschap Madja Lengka en tot de afdeeling Indramaijoe.

Tot op den 20sten november werden aldaar nog bij voortduring ligte schokken gevoeld, welke echter geene schade veroorzaakten. — Bij onderzoek is gebleken, dat de schokken zich het hevigst hebben doen gevoelen aan de noord-oost en noordwestelijke afhelling van den berg Tjermaé: — op meer dan 40 plaatsen is aldaar de grond gespleten, en zijn aldaar scheuren aangetroffen van meer dan 50 roeden lengte en tot 3 à 4 voeten breedte; op enkele plaatsen zijn de wegen naar de koffijtuinen gescheurd, zoodanig dat de toegang tot dezelve voorloopig onmogelijk is; de koffijtuinen zelve hebben echter niet geleden, ook de in het gebergte gelegene dessas hebben niet geleden, met uitzondering van de kleine dessa Tjiboeloe, alwaar de grond gescheurd is — de bewoners van die dessa, ten getale van 20 huisgezinnen, hadden zich echter bij tijds door de vlugt gered.

Door het plaatselijk bestuur waren onverwijld de noodige maatregelen genomen om door het opslaan der bamboezen loodsen te voorzien in de behoefte aan huisvesting. — Bij vele inwoners was volgens de laatste berigten het vertrouwen reeds in die mate teruggekeerd, dat zij, wier woningen niet te veel geleden hadden, dezelve weder hebben betrokken.

In het westelijk gedeelte van Cheribon en het oostelijke der Preanger Regentschappen hebben de gouvernements pakhuizen eenige scheuren in de muren bekomen en is het dak van het kruidmagazijn te Tomo ingestort. — Ook de adsistent-residentswoning te Soemedang moet veel geleden hebben, en door de vele scheuren, welke het metselwerk heeft bekomen, niet meer bewoonbaar zijn.

Ingezonden stukken.

Bevestigt de ondervinding het voordeel van Nederlandsche Beginselen?

Dat de natie, onder een wetpligtig (1) vorst, gansch onkundig wordt gehouden van de redenen, welke de aftreding van de voornaamste ministers, en de benoeming van anderen, noodzakelijk maakten, schijnt ten eenenmale in strijd met den aard en het wezen van den regeringsvorm, welke diezelfde natie een deel aan de regering geeft. Verandering van ministers is de voornaamste verrigting, welke plaats grijpen kan onder een vertegenwoordigend staatsbestuur; eene verrigting, van welke noodwendig het gansche stelsel van regering afhankelijk moet zijn. Immers zijn de ministers de staatsdienaren, die de regten der souvereiniteit, op naam des Konings en onder zijne leiding, maar volgens eigen inzigt en op hunne eigene verantwoordelijkheid toepassen. Hoe zal de natie, tot mederegeren geroepen, haar oor-

(1) Wij bevelen dit echt-Hollandsche Hooftiaansche woord aan onze staatkundige schrijvers zeer aan, boven het onbepaalde, zinledige *constitutionele*.

deel omtrent die toepassing zeuigen, als zij ministers ziet aftreden, en nieuwe ministers met andere inzigten ziet optreden, zonder de beweegredenen dier verwisseling te kennen? — In geen ander rijk, waar het volk deel heeft aan de regering, neemt men zoo zonderling verschijnsel waar; de ministers zelve zijn daar gewoon hunne inzigten duidelijk aan het licht te brengen, en moeten zij zwichten voor tegenstrijdige inzigten eener parlementaire meerderheid, of van een, boven hen staanden, wil, dan treden zij af; — maar zoo is de natie in staat gesteld de drijfveren hunner handeling te beoordeelen; en zij moet dat kunnen, om een rigtsnoer te hebben voor eigen gedrag. Zal haar deel aan de regering niet eene ijdele begoocheling zijn, zoo behoort zij naar de inzigten der uitvoerders en naar het gansche stelsel van bestuur niet in den blinde rond te tasten.

Er zijn zoogenaamde Nederlandsche staatslieden en schrijvers bij menigte, welke een stelselmatig en verantwoordelijk ministerie, naar het begrip der ons omringende constitutionele rijken, geheel verwerpen, en voor *on-Nederlandsch* uitkrijten, dewijl het gedurig veranderen van ministers, naar den wil eener parlementaire meerderheid, met onze meer bestendige zeden in strijd zou zijn. Slechts daar, zeggen zij, (2) waar de natie in verschillende partijen verdeeld is, en waar iedere partij hare hoofden heeft, kan een gering verschil van gevoelen de aftreding der ministers te weeg brengen. In ons vaderland echter, waar geene eigenlijke staatkundige partijen bestaan, moeten die »*Fransche comoedien*" zeldzamer zijn. En, voegen zij er bij, welk een nadeel leveren die herhaalde afwisselingen van ministers niet op; welk eene wankelbaarheid in het bestuur, als de een weder afbreekt, wat de ander had begonnen op te bouwen; welk minister zal eenig groot en nuttig werk durven ondernemen, als hij naauwelijks zeker is naauw den tijd te zullen hebben van de eerste omtrekken van zijn plan te ontwikkelen?

Wij erkennen het gaarne, want wij hebben het bij droevige ondervinding, dat niets nadeeliger is voor een ordelijk beheer dan eene gedurige afwisseling van personen. Iets dat waarlijk goed is en op den duur nuttig kan zijn vereischt tijd om gerijpt en tot stand te worden gebragt. Dat nadeel van gedurige afwisseling hebben wij echter — hoezeer verstoken van een stelselmatig ministerie, dat zwicht voor den wil der parlementaire meerderheid — in veel ruimer mate ondervonden, dan die rijken, waarop men ons wijst als tot een afschrik. Sedert october 1840, alzoo in ruim zeven jaren tijds, hebben wij, zonder dat de dood in het spel kwam, zes ministers van financiën en van binnenlandsche zaken, vijf van buitenlandsche gezien. Het zijn de voornaamste takken van bestuur welke gemiddeld slechts iets meer dan een jaar door denzelfden persoon bezet zijn gebleven. En hoe vele inzigten, het eene strijdig met het ander, heeft men in dien tijd niet aan het licht zien komen? Want, — wat elders nimmer geschiedt, zag men hier gebeuren, dat de zelfde personen heden voorstelden en verdedigden wat zij gisteren verwierpen.

Voor het groote nadeel van een ongestadig en wankelbaar bestuur heeft ons alzoo het geprezene gemis van een homogeen ministerie in geenen deele behoed. Ziet men elders ministers zwichten voor den uitgedrukten en bekenden wil der parlementaire meerderheid, hier ziet men hen verdwijnen, verjaagd, naar het schijnt, door onzigtbare, in het duister rondwarende schimmen.

Waarom is de heer VAN HALL afgetreden, juist nu hij de grootste bezwaren scheen te boven gekomen, en de vruchten van zijnen arbeid zou gaan plukken?

Waarom aanvaardt thans de heer VAN RAPPARD een ministerie, vroeger telkens door hem afgewezen?

Waarom treedt de heer LA SARRAZ juist nu af, nu er, zoo veel wij weten, geen belangrijk geschilpunt rakende zijn departement, op het tapijt is?

Waarom vervangt hem de heer VAN RANDWIJCK, en wat beweegt thans den heer VAN DER HEIM den vroeger zoo hardnekkig geweigerden post van minister van binnenlandsche zaken op zich te nemen?

Geruchten, met elkander in tegenspraak, later wederlegd en ongegrond bevonden, hebben alleen op die vragen antwoord pogen te geven. Maar gij, mannen van den *Nederlandschen zin*, gij predikers van *Nederlandsche beginselen*; gij verfoeijers eener parlementaire meerderheid, welke de wet stelt; gij aanprijzers van *bestendigheid* in het bestuur, van zelfstandigheid der regering — geeft antwoord op die vragen, geeft een bondig antwoord, opdat de natie en hare vertegenwoordigers zich regels kunnen stellen voor het te houden gedrag, en niet gedwongen zijn in den blinde rond te tasten. Blijft gij ons dat antwoord schuldig, dan moeten wij het er voor blijven houden, dat de ondervinding het verderfelijke en dwaze aantoont van hetgeen gij hebt aangeprezen.

(2) Zie onder anderen, Beginselen van *Nederlandsch Staatsbestuur*, bladzijde 55.

Advertentiën.

Heden beviel van eene Dochter, ALIDA BERTA RUDDINGH, Echtgenoot van F. VAN GORKUM.

ARNHEM,
den 28sten Januarij
1848.

Eenige Kennisgeving.

FINALE VERKOOPING
EENER
GRUTTERIJ EN WEIDE.

Op Donderdag den 3den Februarij 1848, des voormiddags om 11 ure, zal, ten overstaan van den Notaris *PILGRIM*, ten Huize van den Kastelein *THEODORUS ALBERS*, te *Huissen*, finaal worden verkocht:

1o. Eene in de Stad *Huissen* geëxtendeerde GRUTTERIJ, met al hetgeen daartoe behoort, bestaande in HEERENHUIS, STALLING, SCHUUR en ERF en TUIN, kadastraal Sectie D, No. 105 en 106; groot 18 Roeden en 40 Ellen, welk perceel bij den inzet met de hoogen is gebragt op . *f* 2330.

2o. Eene buiten *Huissen* gelegene WEIDE, Kadastraal Sectie M, No. 68; groot 1 Bunder, 54 Roeden en 80 Ellen, bij den inzet met de hoogen gebragt op . . . . *f* 1222.

Informatiën zijn inmiddels te bekomen op *franco* aanvrage bij den Heer Mr. *J. M. DE KEMPENAER*, te *Arnhem*, mitsgaders bij bovengenoemden Notaris te *Huissen*.

Men zal op Woensdag den 23sten Februarij 1848, des avonds precies ten zeven ure, in het Logement *den Arend*, in de Rijnstraat, te *Arnhem*, bij inzet, en 14 dagen later, ter zelfder uur en plaats, bij toeslag, krachtens bedongen onherroepelijke toewijziging, in het openbaar verkoopen:

Een HUIS en ERVE, met daarachter gelegen PAKHUIS en ZOLDER, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Korte Walstraat, Kadaster Sectie O, No. 2496.

Nadere inlichtingen kan men bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. *GERARD VAN ECK*, te *Arnhem*, die met deze Veiling is belast.

Houtverkooping,

op Donderdag den 10den Februarij, des morgens om 10 uur, aan het Logement te *Rozendaal*:

60 Perceelen DENNEN BOOMEN, op den *Imbosch*.

7 Perceelen TABAKSHOUT, bij den Korenmolen te *Rozendaal*.

6 Perceelen BERKEN- SNOEIHOUT, in de *Pinkenberg*.

5 Perceelen BEUKEN-SNOEIHOUT, op het *Langewater*.

Aanwijzing door den Werkbaas *E. MOLL* alhier.

Uit de Hand te Koop of te Huur.

Om des verkiezende onmiddellijk te aanvaarden.

Eene allezins vrolijk te *Brummen* aan den Straatweg van *Arnhem* naar *Zutphen* gelegen, wel doortimmerde HEEREN HUIZINGE met TUIN, beplant met exquise VRUGTBOOMEN, bevattende de huizinge *vijf* BENEDEN en één BOVENKAMER; voorts KEUKEN en afzonderlijke WASCHPLAATS, KELDER en ZOLDER.

Nadere inlichtingen zijn met *vrachtvrije brieven* te bekomen, ten Kantore van den Notaris van *ITTERSUM* te *Brummen*.

Leest Hier!

Er wordt met primo Mei of eerder TE HUUR gevraagd, in een der Steden of voornaamste Dorpen van *Gelderland*, een ruim WINKELHUIS met WONING; iemand hierop reflecterende adressere zich met besloten en *gefrankeerde brieven* met opgaaf van huurprijs en stand bij de Boekhandelaars de Wed. *TUINZING EN ZOON*, te *Rotterdam*.

---

††† *ER WORDT GEVRAAGD*, tegen Mei een KNECHT, van de Protestantsche Godsdienst, het huiswerk en zilverschuren goed verstaande. Van goede getuigschriften voorzien, adressere men zich, met *franco-brieven*, onder Letter Q, aan den Uitgever dezes.

---

††† *ER WORDT GEVRAAGD*, zoo spoedig mogelijk, eene KEUKENMEID, van de Protestantsche Godsdienst, kunnende goed koken, braden en gebak maken. Adressere zich, met *franco brieven*, onder Letter X, aan den Uitgever dezes.

---

††† De ondergeteekende heeft, in zijne hoedanigheid van Curator in den failliten Boedel van *D. STIJNTJES*, te *Arnhem*, op heden de rangschikking ter Griffie der Arrondissements-Regtbank te *Arnhem* nedergelegd, om aldaar, gedurende 14 dagen, ter inzage van een ieder te verblijven.

Arnhem, 28 Januarij 1848.

Mr. *F. BÖHTLINGK*.

---

††† *Merkwaardige genezing van Waterzucht door de HOLLOWAY'S PILLEN.* *EMMA WILLIAMS*, dienstbode bij Mevrouw *SMITHERS*, Olhamroad te *Manchester*, had onlangs een verschrikkelijke omvang door waterzucht gekregen, dat zij zoo dik als een ton was; alle gewone middelen werden, doch zonder vrucht aangewend. In dien toestand nam zij haar toevlugt tot de HOLLOWAY'S PILLEN, waardoor het water geheel verdween en zij in den tijd van zes weken geheel hersteld was. Deze Pillen zijn vervolgens bij vele waterzuchtigen aangewend, die als ongeneeslijk uit de grootste Hospitalen in *Londen* weggezonden waren, deze werden ook in korten tijd door deze vermaarde middelen hersteld.

Zijn op *franco-aanvrage*, à contant te bekomen bij den Heer *F. ROMEIJN*, *Fz.*, Depôthouder te *Arnhem*; den Heer *J. H. COENEN*, te *Nijmegen* of aan het Hoofddepôt bij den Heer *F. VAN SANTEN KOLFF*, te *Rotterdam*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *HOLLOWAY'S* Etablissement.

---

††† *C. R. MARX* brengt bij deze ter kennisse van het geachte publiek, dat zijn VOCAAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT zal plaats hebben op Woensdag den 9den Februarij in de gewone Concertzaal.

---

30 Januari 1648. 30 Januari 1848.

G. VAN ELDIK THIEME, te *Arnhem* geeft uit:

FREDERIK HENDRIK, *voor twee eeuwen bevestiger van Neêrlands Staat*, voor *R. H. GRAADT JONCKERS*, Predikant te *Huissen*. Opgedragen aan Z. M. den Koning. Prijs. . . . . *f* 1.[illegible]

De Inteekening staat nog open.

GODSDIENSTIGE TRAKTAATJES *voor Jongelieden van beider kunne, uit den beschaafden stand.* Door eene Vereeniging van Predikanten. Er verschijnt wekelijks een No. van 8 paginas, tegen den prijs van *f* 2.[illegible] per jaar.

Naamlijst der Wel Eerw. Heeren Medearbeiders:
J. H. CARPENTIER ALTING, te *Purmerland*.
A. BIBEN, te *Edam*.
L. J. W. TEN BOKKEL, te *Noordscharwoude*.
G. G. VAN DEN BROECK, te *Leijerdorp*.
J. H. DUMANS, te *Zierikzee*.
J. G. VAN GRIETHUIJZEN, te *Zutphen*.
H. VAN HEIJNINGEN, te *Meppel*.
C. H. VAN HERWERDEN, te *Groningen*.
F. J. J. A. JUNIUS, te *Tiel*.
J. F. C. KRONENBERG, te *Arnhem*.
E. J. DIEST LORGION, te *Groningen*.
A. C. DE MEIJIER, te *Arnhem*.
W. F. MEUTEL, te *Borselen*.
R. C. H. RÖMER, te *Delft* en *Enspijk*.
C. P. L. RUTGERS, te *Groningen*.
W. H. HAVERKORN VAN RIJSEWIJK, te *Tiel*.
H. W. J. SANNES, te *Arnhem*.
L. SCHUKKING, te *Groningen*.
J. STEENMEIJER, te *Arnhem*.
A. C. VAN ELDIK THIEME, te *Groningen*.
H. J. VELDWIJK, te *Arnhem*.

*** Bij den Uitgever *H. NIJGH*, te *Rotterdam*, is van de pers gekomen:

DE HOOGE RAAD
DER
NEDERLANDEN,
DOOR
L. VAN VLIET.

Verkrijgbaar te *Amsterdam* bij *VAN BAKKENES*, *BORLEFFS*, *VAN KESTEREN*, *VAN [illegible]POST* en *SCHOONEVELD EN ZN.*; te *Arnhem* bij *VAN ELDIK THIEME*; te *'s Bosch* bij GEBR. [illegible]; te *Dordrecht* bij *BLUSSÉ EN VAN BRAAM*; te *'s Hage* bij *DE ERVE DOORMAN*, *VAN HOOGSTRATEN*, *VAN STOCKUM* en *SUSAN* CHZ.; te *Haarlem* bij *KRUSEMAN*; te *Leiden* bij *VAN DEN HEUVEL* en *HAZENBERG EN Co.*; te *Middelburg* bij *VAN BENTHEM* en *JUTTING*; *Rotterdam*, [illegible]; te *Utrecht* bij *BROESE*.

Prijs **60** Cents.

DE TIJD. 1848!

Dit fraaije en goedkoope plaatwerk geeft jaarlijks 24 afleveringen met 24 of 25 *Steendrukplaten* of *Portretten* die allen betrekking hebben op het merkwaardigste nieuws van den dag. **De Tijd** geeft ook verhalen; reisbeschrijvingen; humoristische opstellen; levensschetsen van beroemde mannen en vrouwen van onzen tijd; beoordeelingen en verslagen van nieuw uitgekomen boeken; mededeelingen en beschrijvingen van belangrijke gebeurtenissen van den dag; kleine uitgelezen anecdoten; kunst- letter- en ander nieuws; advertentiën van allerlei aard; enz., enz. enz. De voornaamste schrijvers van ons land werken mede aan **De Tijd**. **De Tijd** circuleert thans onder misschien meer dan 90,000 à 100,000 lezers. Ongeveer om de 14 dagen ontvangt men eene royale, keurig gedrukte aflevering met nieuws, aangename lectuur en een fraaije *plaat* of welgelijkend *portret*. **De Tijd** gaat altoos met den tijd mede. Alle solide Boekhandelaren en Postdirecteuren des Rijks leveren **De Tijd**.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 28 Jan. 1 El 0 Palm 0 Duim, gew. 0 D. gev. 2 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.